

EBH/2/2016

Év

2016

Védett tulajdonság:

Egészségi állapot

Diszkrimináció területe

Oktatás, nevelés

Diszkrimináció típusa

Közvetlen hátrányos megkülönböztetés

Befejezőmód

Jogsértést megállapító döntés

A *kiskorú kérelmező* törvényes képviselője azzal a panasszal fordult a hatósághoz, hogy a gyermekének járó gluténdiétás közétkeztetés lehetőségét 2015. március 1-től a bepanaszolt önkormányzat megtagadta azzal az indokkal, hogy az önkormányzattal szerződött Kft. csak lisztmentes diétát képes nyújtani a gyermek számára előírt gluténmentes diéta helyett, továbbá a gluténmentes ételek szállítását vállaló partnerek térítési díja jóval magasabb lenne, mint a jelenlegi.

A szülő úgy nyilatkozott, hogy az önkormányzat gyors megoldást ígért, melyre mindezidáig nem került sor, így az édesanya naponta készítette otthon gyermekének az óvodai ellátáshoz szükséges hideg illetve meleg ételeket, biztosítva számára a reggelit, tízórait, ebédet, uzsonnát.

Mivel a kiskorú kérelmező nem kapta meg a törvényben garantált és a szülők által igényelt közétkeztetést, illetve a gyermek betegsége és a család szociális helyzete miatt megítélt 100%-os támogatástól elesnek, ami anyagilag nagy terhet ró a családra, ezért kérték a hatóságtól az ügy kivizsgálását.

Az *önkormányzat* a hatóság felhívására úgy nyilatkozott, hogy 2010-ben közbeszerzési eljárást megelőzően 10 évre szóló közétkeztetési szolgáltatási szerződést kötöttek a jelenlegi szolgáltatóval, amely megfelelt az akkor hatályban lévő jogszabályi előírásoknak. A közbeszerzési eljárás dokumentációja tartalmazott előírást a diétás étkeztetésre is.

Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint a nyilatkozat megtételekor az óvodai és iskolai közétkeztetési közszolgáltatás keretében összesen 122 fő részesült valamilyen diétás étkeztetésben. Ez a kilenc legismertebb ételösszetevő (tej, cukor, liszt, tojás, szója, fruktóz, koleszterin, sertéshús, szénhidrát) és ezek különböző kombinációi mellett olyan speciális összetevőkre is kiterjed, mint a kakaó, földimogyoró, dió, kesudió, mandula, méz, kömény, paradicsom, mangó, ananász, borjúhús, marhahús, kivi, törökmogyoró, alma. Összesen közel 30 féle diétás étrend került kiszállításra naponta az önkormányzat óvodáiba és iskoláiba.

Az eljárás alá vont önkormányzat álláspontja szerint a legtöbb diétával ellentétben a gluténmentes diétás étrend előállítási költsége (az alapanyagok árában mutatkozó többszörös árkülönbözet miatt) számottevően drágább, mint a cukor-, liszt-, tojás- vagy laktózmentes diéta esetében, ráadásul olyan speciális konyhatechnológiai felkészültséget követel meg a közétkeztetési közszolgáltatótól, melyet az önkormányzat – erre vonatkozó jogszabályi kötelezettség hiányában – a közétkeztetési közszolgáltatás tárgyában 2010-ben lefolytatott közbeszerzési eljárása során nem írt elő az ajánlattevők számára.

Az eljárás alá vont önkormányzat a fentiek összegzéseként előadta, hogy a 2010. évben 10 éves időtartamra megkötött szerződés keretében a technikai feltételek hiánya valamint az előállítás többszörös költsége okán a gluténmentes étrend előállítása nem lehetséges.

A hatóság az ügyben tárgyalást tartott, melyen az eljárás alá vont képviselőjében megjelentek többféle megoldási lehetőséget felvázoltak, úgy nyilatkoztak, hogy nyitottak az egyezségkötésre, azonban a felfüggesztő végzésben foglalt határidő eredménytelenül telt el.

A hatóság jelen ügyben azt vizsgálta, hogy az eljárás alá vont önkormányzat a kiskorú kérelmező egészségi állapotával (gluténérzékenységgel) összefüggésben megsértette-e az egyenlő bánásmód követelményét, ennek körében azt, hogy eleget tett-e jogszabályi kötelezettségének.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Nktv.) 46.§ (3) g) pontja alapján a gyermeknek, a tanulónak joga, **hogy állapotának, személyes adottságának megfelelő megkülönböztetett ellátásban** - különleges gondozásban, rehabilitációs célú ellátásban - **részesüljön**, és életkorától függetlenül a pedagógiai szakszolgálat intézményéhez forduljon segítségért.

Az Nktv. 74. § (2) bekezdésének értelmében az **óvodai nevelésről a települési önkormányzat** intézmény alapítása és fenntartása, vagy köznevelési szerződés révén **gondoskodik**.

Az Nktv. 89. § (4) bekezdése alapján az **éves költségvetési törvényben** kell meghatározni annak a **támogatásnak az összegét, amelyet a fenntartó vagy a települési önkormányzat kap a gyermekek kedvezményes étkeztetésének megszervezéséhez**, figyelembe véve a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben meghatározott normatív kedvezményeket.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. § (3) bekezdése alapján **a közétkeztetésben**- különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre - **az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani**.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 13. § (1) bekezdés 4., 6. és 8. pontjai értelmében a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható **közfeladatok körében** ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé tartozik az egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások; az **óvodai ellátás**; valamint a szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások.

A közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet 15. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a nevelési-oktatási intézményben **minden, szakorvos által igazolt diétás étkezést igénylő személy számára az állapotának megfelelő diétás étrendet kell biztosítani**. E rendelet előírásait a 18.§ (1) bekezdése szerint **2015. szeptember 1-jétől** kell alkalmazni.

A fentiekre tekintettel a hatóság nem fogadta el az önkormányzat azon védekezését, hogy 2010-ben közbeszerzési eljárást megelőzően 10 évre szóló közétkeztetési szolgáltatási szerződést kötöttek a jelenlegi szolgáltatóval, és ezen szerződés megszüntetése a közétkeztetés biztosításának kockázatával járna, ugyanis ahhoz, hogy a gluténmentes étkezést is biztosítsa az önkormányzat, nem szükséges a hivatkozott szerződés megszüntetése.

A hatóság nem fogadta el az önkormányzat azon védekezését sem, miszerint a gluténmentes diétás étrend előállítási költsége (az alapanyagok árában mutatkozó többszörös árkülönbözet miatt) számottevően drágább, mint más diéták esetében, ráadásul speciális konyhatechnológiai felkészültséget követel meg, hiszen az Nktv. 89. § (4) bekezdése alapján a fenntartó vagy a települési önkormányzat támogatást kap a gyermekek kedvezményes étkeztetésének megszervezéséhez.

Nem lehetett kimentésként elfogadni az eljárás alá vont azon védekezését sem, hogy az általuk lefolytatott közbeszerzési eljárás kezdetekor nem volt jogszabályi kötelezettség arra, hogy a kérelmező által kért speciális és költséges diétafajta tekintettel kell lenni, hiszen az önkormányzat senkit sem zárhat ki a közétkeztetésből azért, mert gluténérzékeny.

A hatóság álláspontja szerint az önkormányzat megsértette az egyenlő bánásmód követelményét azzal, hogy nem biztosította a kiskorú kérelmező számára a szakorvosi véleményben előírt diétás étkezést az óvodába járásakor, és ez az állapot ezt követően is fennállt, hiszen a kiskorú kérelmező 2015 szeptemberétől iskolába ment, ahol szintén nem részesült diétás étkeztetésben.

A hatóság az eljárás alá vontnak megtiltotta a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsítását, és elrendelte a jogsértő állapot legkésőbb 2015. november 15-ig történő megszüntetését azzal, hogy ennek megtörténtéről 2015. november 20-ig írásban tájékoztassa a hatóságot.

A hatóság továbbá az eljárás alá vont önkormányzattal szemben 1. 000 000,- Ft, azaz egymillió forint bírságot szabott ki.

Az eljárás alá vont önkormányzat a hatóság döntését megtámadta a bíróságon. A bíróság az önkormányzat keresetét elutasította.

(2015. október 5-i döntés)